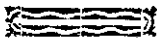

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG:
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult BÉTSBŐL Szombaton 15. Augusztusban 1789.

Mi az Ujság?

Ezt most itt Szeredán dél-után iram, midőn már délelőtt mint egy i fertály 12 töre, a' Hertzeg Koburgtól, és Hertz. Hohenlöhétől Szerentsés hirrel meg-érkezett két Kurirokat *Laxenburghól*, nagy győzedelmi pompával bé-késérők a' Hadi-Kantzelláriához Bétsbe. Ezen 2 Kurirok még Kedden estve érkeztenek vala-meg *Laxenburgha* ezen örvendetes hirtel; mellynek szaga *Bétsben*-is leg-ottan el-hatván; más napra virradólag olly nagy mozgás, hir, és várakozás támoda Bétsben; minekutánna meg-tudták volna; hogy ezen örvendetes hirt hozott Kurirok *Laxenburghól* győzedelmi pompával fognának bé-jöni; hogy már reggeli 9 órakor az úttzakon;

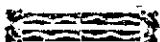

az öfzve-fereglett népnek tolyongása miatt tsak alig lehet vala tafzigálódás nélkül meg-mozdúlni. A' Külső-Várafiak is a' Várba, és azon kapu-elejébe gyűlvén, hól ezen Kurirokat várjuk vala, egynéhány 100-ezer embert kell itt meg-jelentnek lenni gondolni; mert ez az örvendetes hirt szonyuhozó népben olly érzékenységet okozott vala, hogy a' 6 órától fogva munkában lévő Napfzamos el-hagyta a' maga dolgát, napfzami 'Söldját örömeft elvesztette, tsak hogy ezen örvendetes pompán megjelenhetett. Mit láttunk hát, és mit tudunk? Lát-túk a' győzedelmefen meg-érkezett 2 Kurirokat; fő Hadnagy *Vernattit* és Stabsz Kadét *Petz* Urakot, kik H. *Kóburgtól* és H. *Hohenlöhétől* 6 árkusra irt örvendetes hirt hozának-bé nagy pompával a' Hadi-Kantzelláriába; de a' Kantzelláriától még honap kapván a' tökéletes hirt kezünkhöz, míg ezt honap ezen Levelünkbe iktathatjuk, addig láfsuk a' Hadi-Kantzelláriának tegnap-előtt ki-adott Tudófitáfsait; mellyek ezek:

„Egy az *Ujj-Palánkándl* vagy *Fejér-Templomnál* fekvő nagy Tábornak Generál Komondójától Auguftusnak 5-dikén költ Tudófitás fzerint, az ezen Tábornak némely gyalog és lovas Sergeivel *Mehá-dióndl* táborozó Generál-Májor Báró *Vetsey*, ezen hón. 1-ső napján azt a' Tudófitáfi veszi a' Kémek által, hogy egy 14-ezerből álló Török Tábor, melynek nagyobb része *Spáhis*, *Csernekbe* bé-szállott. Ezen naptól fogva egészsz 3 napok alatt, sem a' Kémek által, sem más utan bővebb és bizonyosobb Tudófitáfi nem vehete a' Generál ezen dologról; sőt a' mi egész az *Allion*-hegyéig minden nap kifzágodazó vigyázataink; a' mi Duna-vizén járó, és egész *O-Orsovának* háta megé hajókéző vigyázataink is semmi változáft vagy mozgáft a' Török Sergek körül nem tapasztalnak vala. De már 4-dikben reggeli 6-tad-fél órakor szalad Generál *Vetsei*hez a' Tábori Szélső-vigyázatról a' hir, hogy az ellenség keményen jő bé-felé, és alig is állhatának a' mi Sergeink a' magok ki-rendelt helyekre akkor,

kor, midőn már mintegy 2000 főből álló *Spáhi* tsak egy ágyú-lövésnyire áll vala mi töllünk, és láttyák vala a' véghetetlen gyalagságot; kik ezeket tsak nem nyomban követik vala. A' *Spáhi* a' mi Szélső-örizeteinket olly határ nélkül való vakmerőséggel támodák-meg; melyhez még hasanlóról a' mi népünk nem igen emlékezik, de a' mi kemény lövő 2 tsőjü Stutzafainknak és az ágyuknak jó móddal esett tüzelések által leg-ottan vízfza-veretének. Azon-közben annyira gyüle az ellenségnek száma, hogy azt a' Serget, mellyet 2000-nek gondolunk vala, 7000-nél-is többnek szemléljük. A' *Spáhi* bizonyos mezfzesésre meg-állának; a' Jantsárok pedig az erdőbe vonák magokat, kéttség-kívül azért, hogy a' mi bal-fzárnyunkat meg-tóllázhassák. — Midőn ezt B. *Vétsi* észre-vette, Oberster B. *Vernck* vezérlése alatt a' *Stájn* Sergeből egy Bataliont 4-szegü hadi-forban — és Fő-Stráfamester B. *Révay* vezérsége alatt 3 Sqvadron *Erdődi* Húzfárokat az ellenségnek eleibe küldé, hól a' 4 szegü hadi-forban álló Batalion körül Szabad-fergek és 2 tsőjü Stutzafok mennek vala. — Midőn a' Generális illy móddal mintegy fél-ágyú-lövésnyire közelitet vólna az ellenséghez, tüzet adott; melyre az ellenség innen-is magát leg-ottan vízfza-voná, és szaladni kezdé: a' midőn a' mi Húzfáraink sebess kalupba nyomúlának utánnak; de Generál *Vétsy*, az ellenségnek fokkal számofobb vóltára nézve meg nem engedé, hogy a' Húzfárok az ellenséget azokon a' nagy meredekeken bé-kövefsék. — A' Generál, ezen hirtelen küldött Tudósítáforkor még meg-nem határozhatta az ellenségnek el-esett számát; de a' mint a' tsata-piatzon *Spáhi* nélkül heverő lovak fokosága — a' Húzfárok által vízfza-hozott szörnyü préda bizonyítja, foknak kellett lenni. Egy Zászlót is hozott egy Húzfár-vízfza. Ezen hirtelen tett Tudósítás a' mi el-eseteinknek-is számát tökéletesen meg-nem határozhatta; de mig a' tökéletesebb Tudósítás el-érkezne, gondolhatunk-vagy 10 el-esett. — Ekkor mintegy dél-előtti 11-óra

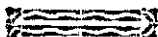

vala, midőn az ellenséget egészen el-hajták, és a' Generál a' maga előbbeni helyét megint el-foglalván, midőn látná, hogy délutáni 2 óráig semmi ellenség is már magát nem mutotná, a' tsatázott népet megint a' Táborba visszafszállította. — A' Generál nagyon ditséri az itt tsatázott népet közönségesen; B. *Verneket* és B. *Révait* különösen, kik a' magok népeket meg-rettenthetetlen vigyázással vezérelték. — Ditséri különösen még az ágyuzó fő Hadnagy *Abroszofskit*. Meg-jegyzi ezen tsatában a' Generál, hogy az *Erdődi Húzárok* közül Strá-famester *Horváth István* és Káplár *Imriskó Josef* magokat egészen meg-külömböztetett vitéz tselekedeteket vittenek véghez; valamint az Illyriai Stuttzok közül *Kotsiát Jankó*, és *Proddnovits Prákó* Káplárok. Eddig a' Hadi-Tanátstól ki-adott első Tudósítás.

Itt a' második Hadi-Tanátstól ki-adott Tudósítás, mely Tsötörtökön 12-órakor adaték kezünkbe, Pénteken pedig vinni kell a' *Deresnek* török szakad. — Az a' tsata; mely a' Lovasok' Vezére Hertzeg *Kóburgnak* keze alatt lévő Tábor, és az Orosz Vezér *Szouvarov* vezérsége alatt lévő Ofsztály meg edgyezett ereje által a' Moldovay Török Táborral véghez ment; mely Török tábor *Séráskir Dervis* 3 ló-farkú *Mehmet Basa*, a ló-farkú *Osmon Basa*, és *Szulyman Basák* vezérsége alatt Móldvában a' *Putna* vize mellett, *Tzas* és *Foksán* körül fekszik vala, Hertzeg *Kóburgtól* minden környülállásaival edgyütt így iratik-le:

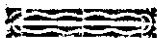
„Midőn minden hírek és kémlelődések meg-edgyeznének azon, hogy a' Nagy-Vezér az Oláh országi Hertzegnek *Mauroyéninek* igen sok erőt és népet küldött volna, és hogy ennek nagyobb része a' Moldovai határ-szélek-felé takaradnának, és hogy már *Foksán* környékén több Táborokra oszolva, több mint 30-ezer népje fekünnék az ellenségnek Táborban, Levelet küld H. *Kóburg* hirtelenséggel az Orosz Vezérnek *Szouvorovnak* 's arra kéri, hogy a' maga *Burlátnál* fekvő hadi-telsetskéjével
fzo.

szorittaná magát az ő Táborához, és egyenlő erővel és akarattal ütnének az ellenségre, hogy a' szüntelen nyughatatlanságban lévő némely Erdélyi Pafzszuk-is nagyobb bátorságot nyerhessenek magoknak. — Ezen Levelet H. Kóburgnak vivén az említett Orosz Vezér, azon szempillantotban a' Kóburg tanátsára állván, minden Burlát körül lévő Seregét, ágyuit, ágyuzóit, egy szóval egész erejét megmozdította, és az Adjud-felé való útát, mely 10 kemény mértföld, a' leg-sivatagobb erdőkön és hegyeken keresztül, minden Tábori terhével edgyütt 24 óra alatt háta-meget hagyta. — Julius' 28-dikán éjjeli 11 óra-tályban érkezék-meg ezen Orosz Vezér a' maga Táborával a' H. Kóburg Táborához Adjudba, és hogy az ellenség ezt észre ne vegye, egy titkos állást választa magának. — 29 dikben nyugvó napot tartta, és a' Tirokus-vizen 3 hidot állíttatott fel; edgyet oda, a' hól az út Domnestiból Foksán-felé megyen, a' más kottót pedig oda, a' hól az út Gara Damofitzán keresztül megyen tsak ugyan ide Foksánba. — Az első hidnak óltalmára rendelték Obest. Karajtzay, egy Bat. Kaunitz gyalog, edgy osztály Lévener könnyű Német Lovas, és 1. osztály Barkó Húzárral. A' más két hidat pedig fedezi vala óltalmával Barkó Obester Képiró Ur, 2. osztály Húzárral és egy Bat. Kollerédó Ventzel Sergebéli gyalagokkal. — A' tsatázásban tartandó Rend közönségesen elvégezteték. A' Ts. Királyi hadi-teszt jobb kéz-felől áll vala 5 Batalionnal az első rá-tsapásra, a' másod rá-tsapásra pedig 4 Batalionnal. Mindenik Battalion különösen áll vala 4-szegre formált hadi-sorban; mindenik Battalion a' maga 5 ágyujinak jó móddal lett elállításával 300 lépésnyire a' 4-szegre állott hadi-teszték, és az ellenség között. Az ágyuzó Seregnek tartalék része az ütközetre állott 4-szegű sorok között vala elosztva; a' Lovasok pedig a' gyalagok' háta-meget a' 3-dik tsatára valának rendelve. — A' jobbik Szárnyát vezérli vala F. M. L. B. Splényi, kinek osztályja áll vala egy Tsáfzár Sergebéli Batalionból,

ból, és egy Bat. *Schröder*ből az első rá-tsapásra: a' második rá-tsapásra pedig 2 Bat. az első Székely Regimentből, 5 osztály Tsászári Húszár és edgy osztály a' Székely Húszárokból. — A' Bal-fzárnyát vezérli vala F. M. Lájdinánt *Lévener*; t. i. egy Bat. *Toskána Károly*, egy *Kévenhiller*, 1 *Kollerédó* Sergebéliek lévén keze alatt az első rá-tsapásra ki-rendelve; a' másodikra pedig 1 Bat. *Mitrovszki*, 1 Bat. *Pellegrini*; egy osztály *Lévener*, 3 osztály Lengyel Lovas, és 4 osztály *Barkó* Húszárok. — Az Orosz Tábor balra 3 tso móba, 4 szegü formában állott az első rá-tsapásra; a' másodikra 2 — 4-szegü tso móban; a' harmadik tsapásra pedig a' Lovaságot tartja vala. Az Obsi. B. *Karajtzay* alatt lévő nép az első rá-ütésre a' két Sereg közé helyheztetett vala; a' Kozákok és Arnótak pedig a' Lovasok' háta-megé állittatának. — Julius 30-dikán reggeli 3 óraker, meg-mozdúl az edgyesült 2 Tsászári Tábor 3 tsoportban; által-megy a' *Throtus*-vizén, és egélfz *Kalimánestig* hat. — Az út-közben Obester B. *Karajtzai*, ki egélfzzen az Orosz Táborhoz rendeltetett vala, az Orosz Sergeknek *Avánt-Gardája* elől-menője vala a' maga népével azért, hogy az ellenség észre ne vehesse, hogy a' 2 Tsászári Tábor edgyesülve vagyon. Obest. *Képiró* pedig a' maga keze alatt lévő néppel fedezi vala a' más két tsatázó tsoportot.

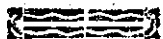
Kalimánestinél tsatázó sorban menének-ki; a' marhák itetése után pedig megint az előbbeni rendszerint tsoportokban egélfzzen *Marafestig*. Itt az Orosz sergek a' faluban egy mély gödrös helyben meg-telepedtenek; a' Tsászári hadi test pedig a' magábal szárnyával fedezi vala az Orosz serget, és hátamegett vala *Szereth*. — 30-dikban délutáni 6 óraker meg-indúl a' Tábor megint 2 osztályba, mellynek bal szárna az Orosz sergekből, jobb szárnya pedig a' Ts. Királyi sergekből áll vala. Ennek Obr. B. *Karajtzay*, amannak pedig Obr. *Képiró* a' *Barkó* Húszárokkal és némelly *Levenerekkel* tsinál vala *avangárdát*. Minekelötte még meg-indúltanak volna, mond-

mondják a' Kozákok, hogy egy szágodázó Török léreg közelittene. Ezeknek elcikbe küld Orosz Vezér *Szouverov* 1500 Kozákokat és Arnautokat, és *Karajtzai* népével edgyütt ezek után indítja, hogy a' Kozákoknak segítségül légyen. Oberster *Karajtzai* a' *Barkó* fergebéli Majort B. *Kienmayer*t küldi a' Hufzárokkal előre, és maga is az első Májor Ofztály *Lévenerekkel* utánna nyomult. A' Törökök itt, a' mint azután a' foglyoktól megtudtuk, 3000-en valának; és egyfzersmind ezekkel éppen akkor vala szágodó vigyázatban *Osman* Basa is 7000 néppel, ki *Putna* megett vala táborba szálva, hogy a' mi Táborunknak mozgását kémlelhesse. Ezek meg támodják a' Kozákokat, és azokat hátrálni kényszeritén, némelyeket közüllök el-fogának. Erre el-küldi Májor *Kienmayer* *Barkó* Hufzár Kapitány *Lováfsz* Urat 100 Hufzárokkal edgyik felől ezek ellen, másfelől pedig maga 200 Hufzárral ezen fokkal nagyobb számú ellenségre olly dühösön rá-tsapának, hogy a' Törökök leg-ottan öfzve-zavaradának. A' mi Hufzáraink az el-fogott Kozákok közzül is fokot meg-izabadítának; az ellenséget tsákó-süvegek mellé nyomot kardal vévén a' Hufzárok üzöbe, egy egész mért földig *Rutnaig* kergeték. 100-nál több esett itt-el a' Törökök közzül; kik mind az útban lievernek vala hálva, és 60-ant el-fogának. — Májor *Kienmayer* a' maga ellenségét még tovább is akarván üldözni, az Orosz Kozákokkal és 50 egynehány Hufzárokkal a' *Putna* vizén által ment; *Osman* Balsát a' maga Táborából el-zaklotta, és a' tábort fel-égette, és fél éjtzaka tályban érkezék-meg Oberst *Karajtzai*hoz vizsgálza, ki az ő többi fergével a' Májornak szüntelen segítségül vala. — Itt ezen tsatában *Kienmayer* Úr; de kiváltképpen Kapitány *Lováfsz* ás áll Hadnagy *Kavzin* a' *Barkó* fergéből leg nagyobb ditséretet érdemlének; melly két utólsónak ki-mondhatatlan magok meg-határozások és vitészségek tselekedte azt, hogy az ellenség közzül olly fokon el-estének, és igen kevés magok veszedelmével olly ritka gyözedelmet vehetnek. — Ez alatt az ütközet alatt

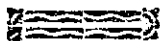
az edgyesült Tábor meg-nem állatt, hanem szüntelen útját követte. Midön a' *Putna* vizéig érkeztenek volna, megint egy hidat tsinálának, mellynek őrizete az Orosz Generáltól *Karajtzai* Úrnak adaték-által. Midön az előbb említett hidaknak tsinálásokhoz kezdettenek volna, még a' vizben sem valának a' hidat tartó hajok, már a' túlsó partról meg-jelenék az ellenség ennek fel-állittását akadályoztatni, de a' mi itt lévő népünk 3 felől kezdvén reájok tüzelni és ágyúzni innen-is el-üzék az ellenséget. Az utolsó hidnak tsinálása alkalmatosságával, a' sok esőzés miatt meg-sebesegett folyása a' *Putna* vizének meg-nem szenvedé, hogy egy második hidat-is állithassanak-fel; a' honnan Jul. 31-dikén kényszerítették az egész Tábor, ezen egy, már készen lévő hidon, egy *tzomoba* által menni. — *Alig* mehete által a' hidon a' *Karajtzai*val edgyesült Orosz Generál, és *H. Koburg* a' *Levener* hadi testével edgyesülve, midön ezen sergeknek egy bal-szárnyok felől való erdőből csak elé-állta az ellenség, és az előre-köldött *Kozákokat* és *Arnautokat* vakmerőképpen támodák-meg, kik leg-ottan kényszerítették hátrálni; azonban az ellenség' lovas sergei sergenként rohonnak vala az Orosz Vezérre; ki a' maga és *Karajtzay* Úr sergével, és az agyukkal elé álván, olly keményen tüzelte vala: hogy az ellenség el-perfelt szakállal kényszerítették meg-térni. Az alatt a' *F. M. L. Levener* Osz-tálya magát megint rendbe szedvén, mindhogy a' *F. M. L. Báró Splényi* Úr sergei még a' hidon által nem érkeztenek vala, meg-állittaték, hogy ezeknek által-jöveleteket várják-meg. Azonban *Ob. Képiró* a' maga *Avántgardától* szolgáló 2 Osz-tály *Hufzárjaival* a' tsatázó rendnek jobb szárnyára állittaték. — Az ellenség minden igyekezettel csak a' jobb szárnyára kíván vala ütni a' mi népünknek; ottan ottan ezek ellen indúlt szép rendbe szoritott lovasaival; de midön látná, hogy a' mi ágyuimból omlonék a' tűz, a' nép pedig szép Tábori musika szónál, széknek erefzett *Zászlókkal* maséroznék, meg-fordúlt

az ellenséges lovaság, és melzsze-hátúlról gyült megint-öszve.

Ekkor a' mi sergeink megint meg-állttatának, hogy B. *Splényi*, ki a' maga sergével egész eröből meg-érkezni sietvala, időt nyerhessen. — Mihelyt a' mi sergeink el-halgattanak, az ellenség még melzszebb huzta magát oldalfélt a' mi sergeinknek jobb szárnyok felöl, hogy ezt meg-kerülhesse; de midön ezt kerülné, rá-bökken a' még eddig nem látott *Splényi* sergére, ki sietvala a' többihez lebbessen, és a' mely seregnél a' *Tsászá*r gyalog ser. Batalion *Nimpts* Májor alatt 4-szegü hadi-rendben jövala, és a' mely az ellenséget leg-ellöbb-is egy lángal égő ágyú tüzzel közöntvén, 's a' *Levenerek-is* a' már félálított agyuzó hányásokról ezeknek jobb szárnyakra agyúzni kezdvén, ezen véletlen történet úgy rájok ijeszte, hogy a' Spáhifok újra vissza térének. — Midön már most minden sergeink edgyesítve vólnának, az öszve-Kaptalt tábor szép musika szonál egész Parádében nyomúlt szüntelen elé felé, és mind azokan, a' mi ágyuink miatt el-efett lok lovakon és embereken keresztül, minden meg-állás nélkül követi vala uttyát. Mint egy mértföldet tartó, sűrű tövis bokrokkal bé nőt helyen kellett vala el-menniek, hól sem gyalag, sem lovan mozdulni, annális inkább a' nehéz ágyukat vinni tsak nem lehetetlennek láttatik vala; de a' mi sergeink, kik már egy végben 18 órát utaztanak vala, még is ezen a' szörnyü tsudalatoson által me nének; söt nem tsak, hanem az ágyukat-is, hól a' lovak nem birták, magok által huzták. — Némely Hegyetskékröl meg-látták a' miéink a' *Foksáni* török-tábort; melynek jobb szárnyán a' Jantsárok ágyukkal körül spékelt sántzokban állnak vala - a' *Sámu-el* nevü Klástrom előtt; bal-szárnya pedig mind lovasokból áll-vala. — Mivel az ellenség leg-elöbb-is az Orasz serget vette-észre, téhát ezek elen vég-hetetlen kezdenek vala agyúzni. Generál *Szouze-rov* a' lovas sergeket küldé előre, és H. *Koburnak*-is tudósítást ad. ki legottan a' *Splényi* alatt lévő

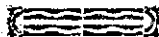
Lo.

Lovasságot tsátára rendeli ezek ellen, és így a szörnyü tsata a' mi táborunk' jobb szárnyán el-kezdődék. —

A' *Schröder* Bataliona, mely leg-jobb helyt áll vala, tüzelni kezdé ágyukból az ellenségre; azonban a' mi jobb szárnyuakon álló Lovasság, melly a' Tsászár Húszár Sergebéli Obester *Mészáros* Ur alatt vezéreltetik vala, az ellenségnek bal-szárnyát keményen meg-támodván; a' *Spáhikok* bal-felől jönnek vala ellene; kit a' *Schröder* ágyuzó Bataliona nagyon segit vala. Ezen esmeretes vitézségii Obester Ur 2 osztály Tsászár és edgy osztály Székely Húszársággal olly eleven serénységgel foga a' *Spáhikhoz*, hogy ezek leg-ottan öfzve-zavaradtanak, és a' mi Húszárainktól kergettetni kézdének egészen *Foksánnak* háta-megé; az ezen Obester Urnak még keze alatt volt más 3 osztály Tsászár Húszárság az alatt balra nyomúlván, az ellenségnek gyalog Sergebe olly vitézül bé-vágának, hogy a' kiket ezek közül le-nem vághattak, azok a' *Sámuel* Klafrom háta-megéig meg-nem állának, és rémült szaladásokban itt keretik vala a' menedék helyet. — Ugyan ezen időben az Orosz Vezér, a' maga és a' *Karajtzay* Sergeivel az ellenségnek Sántzba vert jobb szárnyát meg-támodván, Hertz. *Köburg* pedig a' *Lévenner* alatt lévő Serget maga elé-vezérelvén, Obest. *Képiró* egy osztály *Barkó*, 1 osztály *Lévenner*, és 1 osztály Lengyel lovasokkal olly szörnyü tsatát vive itten végbe, hogy a' meg-esétt tsata után maga-is kéntelen vala a' maga és Húszárjai' dolgán tsudálkozni. — A' *Belgiojósó* Sergebéli Obester vezérlése alatt lévő *Schröder* Batalionja az ellenség' Sántzán és Tábor helyén keresztül a' Klasmra rohona. Az Obester egészen előre menvén, a' Kaput kívánnya vala bé-rontani; de ez belölölről szekerekkel vala bé-támosztva, és a' benn lévő Jantsárok olly szörnyü dühöfsséggel állanak vala ellent, hogy ezen Obester Ur halálra löveték, Májor *Orelly* pedig egy halálos gollyóbist hozza vízfsza ágyékában. Ezen két férfsiagnak halálok azt

okoza

okozá, hogy ezen Klastromnak további ostroma félben szakáda, és a' miéink vízfőzsa-veretének. Végre csak ugyan el-vonatanak a' szekerek a' Kapu elől, és *Köburg*, ki itt jelen vala, biztatja vala a' sebészen arra-felé nyargaló *Sröder*, *Kévenhiller* és az első Székely Regimentbéli Batalionakot az ujonan való próbára.

Májor *Qvietovszki* és a' *Barkó* Sergebéli Kapitány *Kenty* víszik vala ezen ostromra mind a' gyalagokat, sőt az Orosz vadászokat-is, és kívánnak vala töllyes igyekezézetel bé-rontani; de a' benn lévő ellenség, egy a' Kapuval által-ellenben lévő kö-fal mellé vonván magát, a' mi bé-mászni kívánó népünkre olly szörnyen tüzel vala, hogy vízfőzsa-térni kényszerítettének.

Már most ekkor ágyukat hozának-elé, és tüzelnek vala a' Klastrom falaira, Tornyára és a' Kapun-bé; mely által a' Klastromban lévő tüzi-por meg-gyúlván, nagy lármával vetődék-fel a' levegő-be. Még-is az ellenség ekkor-is keményen tüzelni meg-nem szünék. Ekkor H. *Köburg* önként vállalkozókat kíván a' *Kaunitz* Batalionjából: az egész Batalion egybe önként elé-állottatottnak lenni mondatik, csak 30-an maradának a' Zászlónál. *Obes-Linde*, Májor *Koós*, és a' *Barkó* Sergeből Kapitány *Barkó*, *Lovász* és *Geringer* Urak; All-Hadnagyok *Kavzin* és *Krizán* le- szállának a' lóról és a' néppel edgyütt bé-rontának valamint a' Kapun, ugy egyfzersmind egy más-felől talált titkos ajtón, és az itten volt ellenség edgyről edgyig le-aprították. — Májor *Qvietovszki* a' második próbából Hertzeg *Köburgnak* 2 Zászlót vitt, és a' harmadikban All-Hadnagy *Krizán*-is egy Zászlót nyert, melyet egy Toronyba szaladó Töröktől, kit bé-ért, vett vala-el, és a' Törököt öszve-vagdalta.

Az ellenségnek Táborá, mely minden Tudósítáfok-szerint 30-ezerből áll vala; már most ekkor minden rend nélkül nyakra főre szalad vala; a' lovaságnak nagyobb része a' *Kimniet* és *Butsoi* útra siet vala; a' Jántsároknak sokosága pedig a'

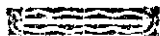

Brailovi hegyekre, és ott hadják az edgyesült gyözedelmes 2 Tsászári Tábornak az egész ágyszert, minden Tábori kézületeket, Magazinumokat, és az egész Lágert. — Olly nagy vala itt az ellenségnek félelme, hogy a' *Brailov* és *Bufes*-felé menő útban több mint 100 Sátorokkal, gabonával, puska-porral, gollyóbifsal 's más effélékkel meg-rakott, rész-szerint öszve romlott, rész-szerint fel-fordúlt és ott hagyott meg-terhelt szekereket találának; mellyek a' mi Sergeink prédái levének. A' *Putna* megett lévő Táborbán-is, valamint a' másodikban, mely *Foksán* körül egy óra járásnyira terjed valaki, sok prédát nyert a' mi népünk. *Foksánban* magában is 4000 mérő külömbb külömbb nemű Gabona találtatott.

Ezen tsata után mint egy orával vevök észre, hogy *Foksánban* még egy Klástromban el-rejtett ellenség vólna. Ezt ki kéri Major *Beddeus* magának, hogy 100 *Kaunitz*-béliekkel ő hozhassa ezeket Foglágka. Adának néki egy tzug Huszárt, és 15 Arnotát. Mindön ezen kis sergetske a' *Samuel* Klástromnál el-menne, a' le égett toronyból tüzelnek vala 3 még ott bujkáló Törökök, és egy Katonánkat megis lövének. De a' mi gyaloglágunk ezeket fel-keresven, mind a' hármot fegyver késsel döfölek keresztül kosúl. — Ekkor Major *Boddeus* a' másik Klástromhoz mégyen, és itt-is a' beno lappangó török-fég tüzet ad a' mi népünkre, 's itt-is meg-lönek egy Arnotat, és 4 legényeket meg-sebesítenek; de midön a' Major Agyukot hozota elé, és ezekre mint egy 10 tüzet adata, ki téznek a' Törökök egy Zászlót és fel-adák magokat; kik mind-öszve 50-nen valának; kik közzül már 3 mat az ágyu gollyobis meg-ölt vala. — Az a' kár, mellyet itten az ellenség a' holtakban vallott, bizonyolón nem tudatik; mert a' 31-dikben vólt tsata mint egy 3 mért földnyi helyen esett-meg, és ezen a' helyen szüntelenül folyt, ugy hogy az el-esett ellenség testin két mért földnyi re-is túl mentünk 's ott hagytuk; de ez legalább-is 1500 főre rá számláltat hatik.

hatik. Foglágba 96-an estenek. — A' mi kárunk 25-holtakban áll, hová értetik a' *Belgiojósó* sergebéli Obester Gróf *Auersberg*, és Májor *Orelly*-is. A Sebestéink 70-nen vagynak, kik között találtatik, a' Császár Húzároktól áll *Hadnagy Forgáts*-is. 13 lovaink el estenek, 14 lovak sebet kaptanak. — Az edgyefült tábor itt 10 ágyukat és 16 Zászlokat nyert. —

Minekutánna ezan tsata végbe ment vólná, a' tsata piattzán, az ellenségnek tábor helyén szállott meg a' mi Táborunk. — Auguszt. 2 dikán az Orosz sereg *Szerethen* keresztül a' Prút vizén által vízfzament; délután pedig a' Ts. Királyi Tábor-is megmozdult, és *Foksdn* felet egy órányira, az Oláh-or-szági földre bé-ment, és *Nagy Miklósnál* meg-szállott. — Májor *Kinmáyer* egy Komandóval *Kimnik*-be küldetett, annak ki-nyomozására, ha vallyon az ellenség meg-telepedett légyen é, és ha vólna-é ott az ellenségnek magazinuma? — A' Májor végire mene *Kimnikben*, hogy az ellenség mintegy 2 órával az ő oda érkezése előtt, leg-nagyobb zürzavarral el szaladtanak 5 mértföldnyire, egészszén *Bafseig*, és az arra menő útban többet találá 100 liztel meg terhelt szekérenél, melyből a' lovak mind el-valának szaladva; mellyeket ő maga fel-égete. *Kimnikben* igen sok eleségbéli dolgot találá; melynek el-hozására a' miéink leg-ottan rendelést tevénnek: — *Hertzeg Kóburg* meg-esmeri azt, hogy az Orosz Vezér, minden Tisztjei és katonái itten, nem tsak mint frigyes segítség, hanem mint testvér *Atyafiak* ugy hadakoztak a' miéinkel, és magokat közönségesen olly híven és vitézül vívelték, mint ha egy Urnak katonái lettenek vólna. — Hogy hofszafok ne-légyünk; az itt tsatázott, és tüzet ki-állott népségnek közönségesen, különösön pedig a' Tiszt Uraknak ajánlja ő Felsége a' maga kegyelmét, és közönetjét. Meg-valja a' Vezér *Hertzeg*, hogy *Báró Splényi* a' maga bátor, okos és vitéz vezérlésével, mely-szerint az ellenséget nem tsak az ágyukkal rontotta, hanem azoknak a' lovaság-gal

gal szüntelen nyomokban vólt, és kergetté, vágta, ezen ütközet' szcerentsés ki-menetelére igen sokot szól-gált; és Gen. *Jordis*-is, ki szüntelen a' *Splényi* se-gittségében forgalódott.

Melly nagy segittség lehetett itten ama nagy lelkü, vitézségéről már rég esmeretes Obester *Mé-száros Ur*, a' fellyebb meg-irtakból könnyü által látni. Ezen Obester Ur meg-esmérí és Gavalléri szovával erőlti, hogy a' keze alatt vitézkedett Ka-pitány *Németh*, Gróf *Gvadagni Szombathi* és *Szeve* Urak, fő Hadnagyok *Bozerédi*, *Osthuber*, *Ecker*, *Luzsinszki*, *Pálfy*, Urak. — All Hadnagyok: *Gen-zis*, *Kostján* és *Forgáts* Urak különös vitézféget mu-tattanak, és magokat valóságos *Márs* fiainak lenni tökéletesen meg-bizonyították. — A' Székely Hu-szárok osztálya, mely a' Tsászár Huszár sereggel edgyefülve, Obesilájdinánt *Lajos Ur* alatt minden leg-kilsebb tsatában elől járt, különös dítferetet érdem-lett, bölts és vitez vezérjével és minden Tisztjeivel edgyütt. — Az első Székely Regementnek Obesiere *Horváth Urról* olly bizonylágot, teszen F. M. L. B. *Splényi Ur*, hogy egy leg böltebb és vitézebb hadi tisztnek lehetetlen magát az ellenség előtt vitézeb-bül viselni. — Obester *Auersberg*, és Májor *Orelly* Urakat meg-fosztotta a' Halál az' érdemlett dítfe-rettől; de Zászlótartó *Ritger*, ki az Obesterrel ööl-ment, fő Had. *Szájffer*, ki az önként vállalkoztakat leg elől vitte; Kapitány *Morovitz*, ki az Obesiernek halála után a' Bataliont vezérlette, és Kap. *Lánor-dire*, ki a' Klastram mászok között vala; mind dítfe-retet érdemlenek. Hát Kapitány *Zajatsde?* ki a' ke-mény lövő Székely gyalogokkal legelől ment-bé a' Klastranból tüzelő ellenlégre? mely, dítferetet nem érdemel, minden Székellyekkel edgyütt! —

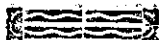
A' *Barkó Húsz*. Sergénél Kapit. *Geringer Ur*, a' B. *Splényi* mellett Adjutántoskodott fő Hadnagy, a' Szé-kely Húszároktól *Ungárt*, és a' Tsászár Húszár. *Phi-lippovits*: A' Tsászár Húszár Serge Stáb Tisztei, O-best. *Blaskovits*, Májor *Nagy* és *Szentiványi Urak*; kik a' magok osztályokat, az ellenség közzé való bé-vá-

bé-vágásra mindenütt Oroszlányi módra vezették, minden katonáikkal edgyütt, halhatatlan dicséretet érdemlenek. — F. M. L. *Levenor*, mind a' két Brigada és Generálmájorok *Smertzing*' és *Filó* Urak példás vitézséget mutattak; Obester *Schellenberg* nem különben. — A' *Barkó* Sergének esmeretes Vitéz Obestere *Képiró* Ur, nem tsak az *Avánt-Gárdának* Vezérlésében, hanem a' Tábor jobb szárnyának jól állításában is olly bölts vitézséggel folytatta a' dolgot, hogy a' maga Hadi-böltsességéről az egész Tábor előtt példát adott; az utolsó tsatában pedig maga elől vágta, vitéz Húszári utánna aprították az ellenséget. — Mind a' 2 Kapitány *Ötvös* és *Levatriusz* Urak, vitézül tartották mindenütt magokat.

Azokról a' *Barkó* Tisztjeiről, kik önként lovaikról le-szállottanak és a' Klasiromra rohontanak, már volt emlékezet: Különösen ki-mutották itt magokat Májor *Qvietovszki* és *Kinmájor*; Kapitányok *Kenti*, *Lovász*, *Barkó*, és all Hadnagyok *Krizár* és *Karzin* Urak. — *Karajtzai* Obester Urnak dicséretére nagyobbat nem mondhat H. *Koburg*, mint azt, hogy mi-ekutánna a' tsata Izerentfélen el-végződött; az itt volt Oralfz fő Vezér meg-tsokolta H. *Koburgat* és az után *Karajtzait* meg-ölelvén hasanloképpen meg-tsokolta és azt mondá, hogy tsak egyedül néki tulajdonithatja, hogy az ő szárnya felől olly Izerentfélen folyt a' dolog. — Nem győznök azoknak dicséreteket le-írni; kik itt magokat vitézi modra viselték.

A' H. *Koburgtól* ezen *Tudósítájjal* ő *Felségéhez* küldött *Kurirral* jött még egy más *Kurir-is* az *Erdélyi Vezértől* H. *Hohenlöhétől*, *következendő Tudósítással*:

Juliusnak 25-dikén Székely Húszár Májor *Dániel* Ur, a' maga Húszárjai közzül egy ősztállal, 60 Arnótokkal, egy Kompániával a' második Székely Regimentből, és 30 vadászokkal el-indúla a' *Bodzai* Pafzlsruól, hogy a' Király-tetöt meg-visgálja és fel-járja; és midön ide érkeznek 300 lovas Törökök ütének reájja; de minthogy a' mi itt lévő Székely-

Székelyeink magyarafon kezdének tüzelni, kénfzeríték az ellenséget vízfza-térni, minekutánna 7 ember és 4 lovat közüllök halálra löttének és igen fokot meg-sebesítettének volna. A' mi Kárunk itten 3 meg-sebesítettett emberekben és 9 sebet kapott Paripákban áll. Székely Húzfár Hadnagy *Brentsán*-is itten a' bal karján egy könnyü lántsa-szúrást kapott. —

Minthogy H. *Hohenlóhé*hoz minden-felől az a' hir érkezett, hogy az ellenség *Veléniben* minden-felől gyűl-öfzve, és egézf erővel a' *Bodzai* Pafzfuszura kíván ütni; és más Pafzfzufoknál-is mindenütt bé-rohonásra készül; tehát a' Fő-Vezér Ur a' *Bodzai* Pafzfuszura mene, és ott, valamint más Pafzfzufokon-is szükséges rendeléseket teve.

Már 1 — 2-dik napján Augufusnak minden Pafsfus körül meg-mutatá magát az ellenség; nevezetefen pedig a' *Tömöfi* és *Bodzain*, hól, az elsőnél 4000, a' másodiknál pedig mintegy 9000, fele lóvas és fele gyalog néppel, 6 ágyukkal és mint egy 100 ökröktől vonató, készületeket vivő szeke-ekkel jelenék-meg. — Minthogy a' fő Vezér észre vette vala, hogy ezen minden Pafsfufokra egyszeribe való rohonás tsak hadi fortély volna, mely-szerint az ellenség a' mi erőnket fok-felé öfztván, a' *Bodzai* Pafsfuson annál könnyebben bé-üthelsen, elküldi a' Vezér Ur előre az erőt, és maga-is utána indul a' *Bodzai* Pafsfusra.

8-dikben még-virrat előtt, tsak egy orával aze-lőtt, hogy H. *Hohenlóhé* ide meg-érkezék, meg-érkezének az ellenségnek elöl küldött sergei-is, a' mi szélső vigyázatainkra; mely vigyázataink a' fokkal nagyobb erő elöl vízfza huzák magokat. De *Székely* Kapitány *Ungarteni* a' maga némely Székely Húzfárjaival, és fő Hadnagy *Vetsei* az *Orosz* sergebéliekkel att marádván, és az ellenségnek ellent al-lani kívánván, az 'ellenfég' fokofágotól el-nyomot-tak és tökbnyire le-apprittattak.

(A' többi következik.)